22. Tartu.

1. Asend.

Tartu (saksa keeles *Dorpat*, vene keeles *Derpt*, venestus-ajajärgul *Jurjev)* **linn** asub Põhja- ja Lõuna-Tartumaa vahekohal, seal, kus Ugala hajajärvede, väikepõldude, niitude ja salude ning väike-õuede, mõisate ja tiheda teestiku ning Vooremaa suurvoorte, rööp-põldude, viirgniitude ja Jõetaguse üksikõuede ja hõreda teestikuga metsade ning soode maastiku vahele tungib kiiluna Põlvamaa tasandikkude, ürgorgude, silmusklevate jõgede, väike-õuede ja tiheda teestiku maastik. Ülikooli tähetorni meridiaanringi geograafiline laius on 58° 22′ 47″ ja idapikkus Greenwich'ist $1^h\ 46^m,\ 53^s = 26°\ 43′\ 18″$; meteoroloogia-observatooriumi baromeetri nullpunkti merikõrgus üle Kroonlinna nulli on 75.5 m ja tähetorni lävel 66.8 m). Linna administratiivsed piirid puutuvad kokku põhjas, idas ja kagus Raadi, lõunas ja läänes Ropka ning loodes Tähtvere valla maadega, kuna füsiognoomiline piir ulatub põhjas ja loodes Tähtvere-Raadi, idas Jaama mõisa, lõunas Purde talu ja edelas Tallinna-Valga raudteeliini jooneni, mis eraldab muust linnast Veeriku aguli. Maakonna-linn Tartu, suuruse poolest teine Eesti asula, esineb kodumaa hariduse-elu ning Lõuna- ja Kagu-Eesti majanduslise ja liikmiskeskusena.

2. Arvustik.

Kuni 1923. a. maa-alalise laienemiseni oli linnale kuuluv **pindala** 859 ha = 8.59 km², millest ehituskrunte 529 ha (61.5%), tänavaid 103 ha (12.0%), heinamaid 81 ha (9.45%), karjamaid 60 ha (7.0%), veepinda (Emajõgi, Meltsiveski, Botaanika-aia jt. tiigid) 31 ha (3.6%), puiesteid ja puiestikke 24 ha (2.8%), välje 15 ha (1.75%), turge 6 ha (0.7%), kalmistuid linna piires 6 ha (0.7%) ja jõe-ääri 4 ha (0.45%). Uuel administratiivsel jaotusel 1923. a. liideti linna külge Jaama, Maarja, Piiskopi, Raadi, Ropka, Tamme ja Tähtvere mõisa ning Muuli